

ingediend op **1366** (2021-2022) – Nr. 1
8 juli 2022 (2021-2022)

Voorstel van resolutie

van Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Maurits Vande Reyde,
Björn Rzoska en Caroline Gennez

over de nieuwe beheersovereenkomst
van de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV)
2022-2027

TOELICHTING

Op 17 mei 2022 vierde de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) haar twintigjarige bestaan. Op twintig jaar tijd maakte de investeringsmaatschappij een grote evolutie door. Uit het laatste jaarverslag blijkt bovendien dat dit een positieve evolutie is, zowel op financieel als op maatschappelijk vlak. Het gaat om maar liefst 67,6 miljoen euro als nettoresultaat van de investerings- en beheersactiviteiten, en ook om positieve scores op tal van duurzameontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals of SDG's), in het bijzonder die voor economische groei en stedelijke infrastructuur.

PMV fungeert op die manier als brug tussen verschillende stadia in het groeiproces van bedrijven. Dankzij de brede waaier aan instrumenten en de unieke positie op het vlak van tijdshorizon waarmee kapitaal op langere termijn kan worden gealloceerd, is PMV een unieke hefboom om economische én maatschappelijke doelstellingen op langere termijn na te streven.

Ondanks die sterke resultaten blijft er ruimte om de werking van PMV toekomstgericht verder te versterken. Die ruimte situeert zich op drie vlakken:

- een nadrukkelijker rol voor PMV in de verduurzaming van de economie en met name in de energietransitie;
- de mate waarin PMV transparantie verschaft aan het parlement over haar investeringsactiviteiten;
- duidelijkheid over de verhouding en de complementariteit tussen PMV enerzijds, en andere publieke investeringsmaatschappijen zoals de Limburgse Reconvertie-maatschappij (LRM), Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM) en de Europese Investeringsbank (EIB) anderzijds.

Het belang van die verbeterpunten wordt bovendien versterkt door de huidige bijzondere economische en maatschappelijke periode. De naweeën van de coronacrisis, in combinatie met de oorlog in Oekraïne, zorgen voor een zeer woeelige economische situatie en een onrustig investeringsklimaat. Op zo'n moment moet een publieke investeringsmaatschappij haar rol ten volle kunnen vervullen.

Daarom formuleren de indieners een aantal voorstellen die de Vlaamse Regering kan meenemen in haar onderhandelingen met PMV over de opmaak van de nieuwe beheersovereenkomst (2022-2027). De nieuwe beheersovereenkomst zal in het vroege najaar 2022 gesloten worden, en vormt dus het startschot voor PMV om haar rol in het huidige, gewijzigde economische en maatschappelijke klimaat op te nemen.

1. Een meer nadrukkelijke rol voor PMV in de verduurzaming van de economie

De indieners van dit voorstel van resolutie zijn van mening dat de rol van PMV in de verduurzaming van de economie nadrukkelijker moet worden verankerd in de beheersovereenkomst. Zowel in de missie, het strategisch kader als de inzet van instrumenten moet een duidelijke focus op verduurzaming worden gelegd.

De huidige missie luidt: "PMV is een doe- en durfbedrijf dat de toekomst van de Vlaamse economie vormgeeft. Zij financiert beloftevolle ondernemingen van bij de prille start tot en met de groei en internationalisering. Met en voor de overheid, en andere partners, realiseert zij projecten die belangrijk zijn voor de welvaart en het welzijn in Vlaanderen." De indieners zijn van mening dat uit de missie al voldoende duidelijk moet blijken dat "de toekomst van de Vlaamse economie" een duurzame economie is, en dat de financiering van beloftevolle ondernemingen dus niet alleen voor groei en internationalisering, maar ook voor verduurzaming kan dienen.

Het huidige strategische kader voor de investeringen van PMV bestaat uit zes onderdelen die een vertaling van de missie vormen: complementariteit aan de markt, hefboomfinancier of facilitator, katalysator voor groei, internationalisering, werkgelegenheid en/of toegevoegde waarde, aandacht voor verankering van bedrijven, ondersteuning van Vlaamse beleidsdoelen, en ten slotte klimaatdoelstellingen en verduurzaming.

Hoewel het bereiken van klimaatdoelstellingen en verduurzaming al expliciet als een aparte strategische richtlijn is opgenomen, is het volgens de indieners van belang om de verduurzaming van de economie daarnaast ook zo veel mogelijk mee te integreren in de verdere uitwerking van elk van de bestaande richtlijnen in de beheersovereenkomst. Zo kan de verduurzaming van de economie ook een element zijn dat in overweging wordt genomen bij de beoordeling van de complementariteit aan de markt. Zoals Michel Casselman, de algemeen manager van PMV, aangaf in de toelichting bij het jaarverslag 2021, wordt complementariteit immers doorgaans niet op individueel dossierniveau nagestreefd, maar op een breder segmentniveau. Als al veel private investeringen naar een sector vloeien, maar niet noodzakelijk in het kader van verduurzaming, kan een investering door PMV daarin mogelijk toch complementair zijn.

De indieners zijn van mening dat het maximaal doortrekken van de verduurzaming binnen elk van de strategische richtlijnen zinvoller is dan een absolute hiërarchie in te voeren, waardoor verduurzaming een *conditio sine qua non* zou zijn voor elke vorm van betrokkenheid van PMV. Dat zou immers ten koste kunnen gaan van investeringen die op andere vlakken misschien baanbrekend kunnen zijn (bijvoorbeeld innovatie in de gezondheidszorg). Wel is het voor de indieners belangrijk dat PMV in het algemeen minstens de normen hanteert die gelden voor de zogenaamde *light green funds* volgens artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation. Tegelijk moet PMV in elk individueel dossier ook verifiëren dat haar beslissingen nooit actief afbreuk doen aan een van de (andere) strategische richtlijnen.

Zo blijft PMV bij de inzet van haar instrumenten de nodige autonomie bewaren, maar laat de sterkere verankering in de missie en strategie geen twijfel bestaan over de belangrijke rol die PMV te spelen heeft in de verduurzaming van de economie. Dat moet uiteraard ook weerspiegeld worden in de rapportering en evaluatie van activiteiten. Dat laatste element houdt ook verband met het volgende verbeterpunt.

2. Transparantie tegenover het Vlaams Parlement

De beoordeling van de mate waarin de activiteiten van PMV binnen de doelstellingen en afspraken van de beheersovereenkomst vallen, behoort in de eerste plaats toe aan de regeringscommissaris die daartoe aangesteld wordt. De confidentialiteit tussen de investeringsmaatschappij en een bedrijf of ondernemer is een cruciaal element in de verhouding tussen beide. Daaraan tornen zou de geloofwaardigheid van PMV ten aanzien van haar doelpubliek en haar concullega's op de markt ondergraven en verhinderen dat PMV haar maatschappelijke rol op een integere en professionele manier kan vervullen.

Uit verschillende vragen in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie blijkt echter dat een ander evenwicht, namelijk dat tussen volksvertegenwoordigers met hun rol met betrekking tot de controle van de (uitgaven van) de regering enerzijds, en PMV anderzijds, evenzeer de nodige aandacht behoeft. Het kan weliswaar niet de bedoeling zijn dat parlementsleden zich met individuele dossiers gaan inlaten, noch dat het investeringsbeleid van PMV op welke manier dan ook zou worden gepolitiseerd.

Maar zelfs op een hoger aggregatieniveau is het vandaag bijna onbegonnen werk om het investeringsbeleid van PMV adequaat te evalueren. Hoewel PMV al belangrijke stappen gezet heeft in het meten van haar maatschappelijke meerwaarde via de SDG's, blijft de link met het concrete investeringsbeleid vandaag moeilijk te beoordelen.

Een voorbeeld kan duidelijk maken hoe transparantie heel wat vragen kan wegnemen. Bij de bespreking van het jaarverslag rees de vraag waarom PMV participeert in bepaalde buitenlandse fondsen, terwijl de focus zou moeten liggen op economische ontwikkeling in Vlaanderen. Algemeen manager van PMV Michel Casselman kon in zijn antwoord een zeer duidelijke omschrijving geven van de manier waarop PMV een potentiële meerwaarde inschat voor Vlaamse ondernemingen als ze in buitenlandse fondsen participeert. Het feit dat daarover perfect kon worden gecommuniceerd in een openbare commissiezitting, impliceert dat die investeringsoverwegingen geen confidentieel element bevatten. De toelichting van PMV over haar activiteiten in de commissie Economie blijft een belangrijk instrument op het vlak van transparantie, maar de overwegingen zoals die werden aangehaald in de commissie, konden evengoed opgenomen zijn in een meer proactieve manier van rapportage.

Dat is maar één voorbeeld van de manier waarop het evenwicht tussen transparantie tegenover het parlement en confidentialiteit tegenover de ondernemingen eigenlijk niet met elkaar in strijd hoeven te zijn. Algemeen manager Michel Casselman maakte bovendien een opening om bepaalde geanonimiseerde financiële informatie (bijvoorbeeld x procent grootste investeringen) te delen met het parlement, naar het voorbeeld van andere publieke investeringsmaatschappijen.

3. Duidelijkheid over de verhouding tussen PMV en andere publieke investeringsmaatschappijen

PMV is niet de enige publieke investeringsmaatschappij die actief is in Vlaanderen. Zo zijn LRM, FPIM en EIB investeringsmaatschappijen op respectievelijk provinciaal, federaal en Europees niveau. De huidige samenwerkingsovereenkomsten van het Vlaamse Gewest met PMV en LRM leggen al op dat ze afspraken moeten maken om overlappende investeringen te vermijden, met uitzondering van de waarborgregeling. Daarnaast is PMV ook belast met een coördinerende rol voor EIB en InvestEU, waarbij PMV bijvoorbeeld de Europese instrumenten bekendmaakt bij Vlaamse ondernemers.

De indieners van dit voorstel van resolutie zijn van mening dat het wenselijk zou zijn om de verhouding tussen PMV enerzijds, en de andere publieke investeringsmaatschappijen anderzijds, nader te expliciteren. Voor LRM en PMV is die verhouding al vastgesteld, omdat het in beide gevallen gaat om investeringsmaatschappijen van het Vlaamse Gewest. De verhouding tot andere investeringsmaatschappijen kan moeilijk via de beheersovereenkomst opgelegd worden. Het is echter belangrijk dat maximale complementariteit te allen tijde wordt nagestreefd met het oog op een efficiënte allocatie van publieke middelen.

4. Impact van economische omstandigheden op het investeringsbeleid van PMV

Tot slot zijn de indieners van dit voorstel van resolutie van mening dat de huidige economische omstandigheden dwingen tot een analyse van de wederzijdse impact van die omstandigheden enerzijds, en het investeringsbeleid van PMV anderzijds. Zowel het ondernemersvertrouwen als het consumentenvertrouwen kreeg de afgelopen maanden stevige klappen, de inflatie blijkt zeer hardnekkig en de vrees voor een wereldwijde recessie doet de beurzen regelmatig in het rood gaan.

In het licht van die tendensen lijkt het de indieners interessant om te weten welke impact PMV verwacht op haar mogelijkheden met betrekking tot het investeringsbeleid, maar ook welke impact PMV zelf verwacht te kunnen genereren in deze omstandigheden. PMV heeft al bewezen met het corona-instrumentarium een grote impact te kunnen verwezenlijken in zeer moeilijke omstandigheden.

Robrecht BOTHUYNE
Andries GRYFFROY
Maurits VANDE REYDE
Björn RZOSKA
Caroline GENNEZ

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de recente jaarverslagen en kwartaalrapporteringen van PMV;
 - 2° het 'Advies samenwerkingsovereenkomst 2022-2027' van de SERV;
 - 3° het rapport 'Analyse van het Vlaamse financieringslandschap' aan voormalig minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw Hilde Crevits;
 - 4° het verslag van Technopolis over de steunmaatregelen voor ondernemingen en particulieren in het kader van de COVID-19-crisis;
 - 5° de aangescherpte klimaatdoelstellingen in het 'Fit for 55'-programma en het Vlaamse Energie- en Klimaatplan;
 - 6° de geldende samenwerkingsovereenkomst PMV - Vlaams Gewest 2017 - 2022;
 - 7° de adviezen in het rapport van het Rekenhof aan PMV naar aanleiding van het faillissement van FNG;
 - 8° de sterke resultaten van PMV de afgelopen jaren, zowel op financieel als op maatschappelijk vlak;
 - 9° de gedachtewisseling over het jaarverslag 2021 van PMV in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie van 23 juni 2022;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° in de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en PMV:
 - a) de unieke positie van PMV als investeringsmaatschappij te bestendigen met de fundamentele kerntaken als uitgangspunt, die bestaan in het ondersteunen van:
 - 1) investeringen die een meerwaarde hebben voor de Vlaamse economie;
 - 2) financieel gezonde bedrijven met veel potentieel;
 - 3) ondernemingen die op de private markt geen kapitaal kunnen verkrijgen;
 - b) verder in te zetten op de realisatie van de zeventien duurzameontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals of SDG's) via een haalbaar bevragsings- en rapporteringssysteem voor het opvolgen van de vooruitgang en de resultaten;
 - c) een kader met strategische doelstellingen en richtsnoeren uit te werken met het oog op duurzaamheid, digitalisering en maatschappelijke meerwaarde om zo gefundeerde en onderbouwde investeringsbeslissingen te nemen met telkens een evenwichtige balans tussen de economische en maatschappelijke meerwaarde, en over de uitvoering ervan te rapporteren aan het Vlaams Parlement;
 - d) in het bijzonder met betrekking tot de verduurzaming van de Vlaamse economie een nadrukkelijker rol van PMV te verankeren door onder andere:
 - 1) een uitdrukkelijke opname van verduurzaming in de missie van PMV;
 - 2) het doortrekken van verduurzaming in de verschillende strategische richtlijnen van het strategisch kader;
 - 3) steeds te voldoen aan de voorwaarden die gesteld worden aan de kwalificatie 'lichtgroen' in de classificatie van de Europese taxonomie. Dat betekent dat bij iedere investeringsbeslissing rekening zal worden gehouden met de impact op milieu, maatschappij en governance (ESG-impact);
 - 4) die aangescherpte strategische focus op verduurzaming ook duidelijk te vertalen in de rapportering en evaluatie;

- e) steeds te blijven waken over toegankelijkheid, beheersbare planlast en het verlagen van drempels om ondernemingen, en in het bijzonder kmo's, met een beloftevol businessplan vlot toegang te verlenen tot de instrumenten van PMV;
- f) verdere stappen te zetten in de transparante houding van PMV tegenover het Vlaams Parlement, met het oog op het tijdig formuleren van aanbevelingen aan de Vlaamse Regering en de raad van bestuur, door onder andere:
 - 1) minstens voor de investeringen in fondsen de achterliggende overwegingen en beoogde doelstellingen transparant weer te geven;
 - 2) voor de overige instrumenten te onderzoeken op welke manier de transparantie verhoogd kan worden zonder dat getornd wordt aan de noodzakelijke confidentialiteit;
 - 3) daarbij vooral aandacht te hebben voor de mate waarin het Vlaams Parlement zijn controlefunctie kan uitoefenen met betrekking tot het investeringsbeleid van PMV op het vlak van de maatschappelijke doelstellingen;
 - 4) in het kader daarvan in overleg te gaan met het parlement over een methodologie met de noodzakelijke vertrouwelijkheidsclausules voor het evalueren van de investeringsportfolio in het algemeen, de prestaties van PMV en het realiseren van de doelstellingen;
 - 5) best practices van andere (publieke) investeringsmaatschappijen te bekijken, wat de transparantie over zeer omvangrijke investeringen betreft;
 - 6) naar aanleiding van de publicatie van het jaarverslag jaarlijks te rapporteren en in dialoog te gaan met het parlement;
- 2° duidelijkheid te creëren over de verhouding tussen het investeringsbeleid van PMV enerzijds, en de rol die andere publieke investeringsmaatschappijen vervullen anderzijds;
- 3° te zorgen voor de nodige flexibiliteit in de positionering van PMV in het licht van de huidige turbulente economische omgeving, en de toekomstige klimaatuitdaging en energietransitie.

Robrecht BOTHUYNE
Andries GRYFFROY
Maurits VANDE REYDE
Björn RZOSKA
Caroline GENNEZ